

Bartosz Wartalowicz

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
ORCID 0009-0007-5186-3227

„Piłka Nożna” – zarys monograficzny i analiza zawartości tygodnika za lata 2020-2022

Wprowadzenie

Według definicji zamieszczonej w *Encyklopedii wiedzy o prasie*, za prasę sportową należy uznać ogół gazet oraz czasopism, poświęconych w całości lub w znacznej części problematyce sportowej¹. Oprócz tradycyjnej prasy, tematyką sportową zajmują się obecnie również inne media – radio, telewizja, portale internetowe oraz serwisy streamingowe.

Dziennikarstwo sportowe wykorzystuje bardzo dużo gatunków dziennikarskich – informacyjnych, publicystycznych, pogranicznych. Najważniejszą rolę pełnią gatunki informacyjne, czyli zawierające wiadomości o wynikach i przebiegu zawodów sportowych i są to m.in.: sprawozdanie, notatka, wzmianka, relacja, rzadziej jest to reportaż, sylwetka czy kalendarium. Często mamy również tabele czy infografiki. Gatunki publicystyczne wykorzystywane przez dziennikarzy sportowych, to głównie komentarze i felietony, a do niedawna były to także eseje. Z gatunków pogranicznych warto wskazać przede wszystkim na wywiady czy debaty z udziałem ekspertów w danych dyscyplinach sportu². Prasa sportowa pełni różne funkcje, np.: informacyjną (głównie w relacjach, notatkach, wzmiankach i sprawozdaniach), perswazyjną, rozrywkową,

¹ H. M.[łodzianowska], *Prasa sportowa*, w: *Encyklopedia wiedzy o prasie*, pod red. J. Maślanki, Wrocław 1976, s. 187.

² *Komunikacja – media masowe – prasa sportowa. Sprawozdanie w prasie sportowej XX wieku. Język i struktura gatunku*, <https://xn--jzyk-polski-rrb.pl/lektury-opracowania/316-sprawozdanie-w-prasie-sportowej-xx-wieku/773-rozdzial-i-komunikacja-media-masowe-prasa-sportowa>, [dostęp: 12 grudnia 2022].

ekspresywną bądź opiniotwórczą (w gatunkach publicystycznych i pogranicznych)³.

Współczesna polska prasa sportowa nie dorównuje zachodnim periodykom z tego segmentu ze względu na poziom zainteresowania sportem przez czytelników oraz długą tradycję i dużą renomę zagranicznych gazet i czasopism sportowych. Obecnie najbardziej popularne pisma sportowe we Włoszech to „La Gazzetta dello Sport” i „Tuttosport”; w Niemczech są to „Sport Bild” i „Kicker”; w Hiszpanii „AS”, „El Mundo Deportivo” i „Marca”; we Francji szczególnie popularny jest dziennik „L'Équipe”. Do najważniejszych współcześnie periodyków *stricto* sportowych w Polsce należą: „Przegląd Sportowy”, katowicki „Sport” oraz tygodnik „Piłka Nożna”⁴.

W artykule dokonano analizy zawartości treściowej jednego z najpopularniejszych pism sportowych w Polsce – tygodnika „Piłka Nożna” za lata 2020-2022. Skupiono się również na genezie czasopisma, jego rozwoju, cechach formalno-wydawniczych, redaktorach, współpracownikach oraz specyficznym języku. Po ten monotematyczny – ograniczający się do jednej dyscypliny sportowej periodyk – sięgają działacze, trenerzy, piłkarze i kibice.

Główną metodą badawczą zastosowaną w artykule jest analiza jakościowa zawartości prasy. Ważną okazała się także metoda analizy i krytyki piśmiennictwa oraz metoda monograficzna. Podczas pisania artykułu przydatna była monografia autorstwa Bogdana Tuszyńskiego *Prasa i sport. 1881-1981*⁵. Zaczerpnięto z niej informacje o początkach analizowanego pisma. Natomiast o tygodniku „Piłka Nożna” po 1989 roku pisali: Patryk Iwańczyk⁶ i Katarzyna Burska⁷. Głównym źródłem do opracowania artykułu był jednak tygodnik „Piłka Nożna” z lat 2020-2022. Zostały dogłębnie przeanalizowane wszystkie wydane wówczas numery (156) pod kątem zawartych w nich informacji na temat polskiego i zagranicznego futbolu w specyficznych dla kibiców, działaczy, trenerów oraz zawodników pandemicznych i popandemicznych czasach.

„Piłka Nożna” – geneza, rozwój, twórcy, cechy formalno-wydawnicze, tematyka i język

„Piłka Nożna” ukazuje się od 1 czerwca 1956 roku. Początkowo był to miesięcznik podlegający Głównemu Komitetowi Kultury Fizycznej. Nakład wynosił 6000-7500 egzemplarzy, a wydawcą był Polski Związek Piłki Nożnej. W paź-

³ K. Kukowicz-Żarska, *Funkcje związków frazeologicznych w tekstach doniesień prasy sportowej*, „Linguistica Bidgostiana” 2010, vol. 7, s. 133-134.

⁴ *Najsłynniejsze sportowe gazety wszechczasów*, <https://zegan.pl/2021/06/19/najsłynniejsze-sportowe-gazety-wszechczasow/>, [dostęp: 21 października 2023].

⁵ B. Tuszyński, *Prasa i sport. 1881-1981*, Warszawa 1981.

⁶ P. Iwańczyk, *Zjawisko adaptacji gatunkowej na przykładzie felietonów opublikowanych w tygodniku „Piłka Nożna” w latach 1995-1998*, „Studia Medioznawcze” 2023, nr 1, s. 70-79.

⁷ K. Burska, *Wykorzystanie nazw własnych do modyfikacji frazemów w nagłówkach prasy sportowej (na przykładzie tygodnika „Piłka Nożna” i miesięcznika „Piłka Nożna Plus”)*, w: *Kreatywność językowa w przestrzeni medialnej*, pod red. K. Burskiej i B. Cieśli, Łódź 2014, s. 27-48.

dzienniku 1970 roku zmienił się wydawca – Wydawnictwo Prasa Młodzieżowa i Sportowa, a nakład wzrósł z 9000 do 39 100 egzemplarzy. Od 6 marca 1973 roku „Piłka Nożna” ukazywała się z częstotliwością tygodniową, opatrzona podtytułem: „Na stadionach Polski i świata”. W 1974 roku po raz kolejny zwiększył się nakład do 79 000, a w początkach lat 80. wynosił już 107 000 egzemplarzy. Od 1974 roku wydawcą „Piłki Nożnej” była Młodzieżowa Agencja Wydawnicza⁸. Objętość numeru wynosiła 16 czarno-białych stron⁹. W pierwszym numerze opublikowano m.in. zasady gry w piłkę nożną, pisano o wzrastającej popularności futbolu, co popierano statystykami. Artykuły były opatrzone zdjęciami.

Z „Piłką Nożną” na przestrzeni lat związani byli znani i szanowani dziennikarze sportowi oraz futbolowi eksperci XX wieku: Grzegorz Aleksandrowicz – redaktor naczelny w latach 1956-1970; Jerzy Lechowski – redaktor naczelny w latach 1971-1972, a następnie zastępca redaktora naczelnego (1973-1991); Stefan Grzegorzczak – redaktor naczelny w latach 1973-1992. Bardziej znani współczesnym czytelnikom pisma są natomiast: Paweł Zarzeczny, Janusz Atlas, Stefan Szczepek czy Adam Godlewski¹⁰.

Redaktorem naczelnym i wydawcą „Piłki Nożnej” jest obecnie Marek Profus, a jego zastępcami są Zbigniew Mucha i Przemysław Pawlak. Członkowie redakcji to: Michał Czechowicz, Zbigniew Mroziński, Kamil Sulej, Leszek Orłowski i Konrad Witkowski. „Piłka Nożna” ma też licznych stałych współpracowników, a są nimi m.in.: Tomasz Bengsz, Jordan Berndt, Paweł Gołaszewski, Jaromir Kruk, Maciej Iwanow, Filip Kapica, Łukasz Konstanty, Tomasz Lipiński, Ryszard Niemiec, Mateusz Świącicki, Bartłomiej Rabij, Michał Zachodny oraz fotoreporter Łukasz Skwiot. Za stronę graficzną odpowiadają: Grzegorz Komorowski, Rafał Sadownik i Krzysztof Pawłowski.

W 1990 roku tygodnik kupiła firma „Agroland”, której właścicielem był Bogusław Sobiński; firma była wydawcą „Piłki Nożnej” do roku 1992. Następnie tytuł nabył Marek Profus, inwestując znaczny kapitał. Obecnie wydawcą jest firma Profus Management, której właścicielem jest redaktor naczelny pisma – wspomniany wyżej Marek Profus. Objętość numeru w latach 90. wzrosła do 32 stron, a obecnie „Piłka Nożna” jest przeszło 50-stronicowym kolorowym magazynem sportowym. Po przejściu pisma przez Marka Profusa nakład wynosił 102 000 egzemplarzy. Dane z listopada 2013 roku mówiły o średnim nakładzie na poziomie 36 368 egzemplarzy, a sprzedaż według danych z października 2019 roku kształtowała się na poziomie 8730 egzemplarzy. Ten znaczący spadek nakładu i sprzedaży spowodował rozwój Internetu¹¹. Tygodnik posiada swój serwis

⁸ B. Tuszyński, s. 503.

⁹ T. Bohdan, *Transformacja polskiej prasy sportowej w latach 1989-2003*, w: *Przemiany społeczne. Poszukiwanie nowego stylu życia*, pod red. S. Zagórnego, Opole 2004, s. 81.

¹⁰ *Piłki Nożna (tygodnik)*, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Pi%C5%82ka_No%C5%BCna_\(tygodnik\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Pi%C5%82ka_No%C5%BCna_(tygodnik)), [dostęp: 27 stycznia 2023].

¹¹ Tamże; T. Bohdan, *Transformacja...*, s. 81; tw, „*Piłki Nożna*” z e-wydaniem w aplikacji mobilnej, <https://www.wirtualnemedial.pl/artykul/pilka-nozna-tygodnik-e-wydanie-w-aplikacja-mobilna-na-android-i-ios>, [dostęp: 19 października 2023].

internetowy: www.pilkanozna.pl. Siedziba redakcji znajduje się w Warszawie, przy ulicy Obozowej 82/4, a tłoczeniem zajmuje się Drukarnia Agora S.A.

Analizując periodyk pod kątem szaty graficznej należy dostrzec ogromną różnicę pomiędzy pierwszym jego wydaniem, a numerami choćby z początku lat 80. XX wieku. Zmieniła się czcionka, dodane zostały kolorowe winiety i okładki, choć zdjęcia wewnątrz numeru wciąż były czarno-białe. Patrząc natomiast na okładki „Piłki Nożnej” na przestrzeni ostatnich 20-30 lat edycji, można odnieść wrażenie, że szata graficzna uległa unowocześnieniu. Na stronie tytułowej najczęściej znajduje się duża fotografia lub kilka mniejszych opatrzonych krótkimi komentarzami, bądź podpisami. Dominują zdjęcia piłkarzy, trenerów lub działaczy, a czasami pojawiają się różne grafiki. Obok zdjęcia zazwyczaj podany jest zwięzły tytuł artykułu, mający zachęcić czytelnika do zapoznania się z jego treścią. Szata graficzna jest estetyczna.

Nowe numery „Piłki Nożnej” można obecnie kupić w kioskach i salonach prasowych we wtorki w cenie 7 zł. Czasami ukazują się specjalne, podwójne numery, których cena wynosi 14 zł. Prenumerata odbywa się za pośrednictwem Poczty Polskiej lub przedsiębiorstwa RUCH S.A. Możliwy jest również zakup e-wydania, poprzez zainstalowanie w smartfonie, w salonie sieci telefonii komórkowej Play, odpowiedniej aplikacji mobilnej.

„Piłka Nożna” jest specjalistycznym periodykiem relacjonującym i komentującym wydarzenia ze świata polskiego oraz zagranicznego futbolu¹². Każdy numer zawiera bieżące informacje z piłkarskich boisk, wyniki meczów i aktualne tabele najważniejszych lig krajowych, europejskich i światowych. Oprócz rezultatów spotkań publikowane są również sylwetki piłkarzy, trenerów i futbolowych działaczy, pojawiają się informacje o transferach. Nie brakuje artykułów publicystycznych, w tym felietonów. Redakcja organizuje corocznie plebiscyty na Piłkarza Roku, Trenera Roku, Odkrycie Roku i Drużynę Roku. W środowisku piłkarskim tygodnik jest uważany za opiniotwórczy, po który chętnie sięgają działacze, trenerzy, piłkarze i oczywiście kibice¹³. Jak powiedział były felietonista „Piłki Nożnej” Waldemar Łodziński:

Jeśli chodzi o wygląd i poziom tygodnika, nie mamy się czego wstydzić w porównaniu z dobrymi pismami na zachodzie (we Francji tą tematyką zajmuje się prestiżowy „France Football”, w Wielkiej Brytanii „Football World”, a w Hiszpanii „Don Balon”). Tę ekspansję umożliwił nam kapitał Marka Profusa, który zainwestował pieniądze i nie oczekiwał zysków nazajutrz. [...] Kupują nas [...] ludzie, którzy chcą odpocząć od polityki¹⁴.

We wrześniu 2013 roku zaprzestano edycji miesięcznego dodatku do tygodnika – „Piłka Nożna Plus”; ukazywał się od 1986 roku w łącznej liczbie 333 wydanych numerów. Jednorazowy nakład dodatku wynosił 93 000 egzemplarzy.

¹² P. Iwańczyk, s. 70, 77.

¹³ T. Bohdan, *Transformacja...*, s. 81-82.

¹⁴ Cyt. za: T. Bohdan, *Transformacja...*, s. 82.

Na łamach „Piłki Nożnej Plus” drukowano teksty dotyczące także innych dyscyplin sportowych: tenisa, koszykówki, hokeja¹⁵.

Redaktorzy i współpracownicy omawianego periodyku zazwyczaj piszą długi teksty, zdania są wielokrotnie złożone i rozbudowane. Warto zwrócić uwagę na sposób tworzenia nagłówków, które przeważnie są chwytliwe, intrygujące i ciekawe. Dziennikarze „Piłki Nożnej” często stosują modyfikacje związków frazeologicznych, połączeń wyrazowych, przysłów, tytułów dzieł literackich, muzycznych oraz kinematograficznych. Niejednokrotnie podawane są tylko nazwiska, zdrobnienia czy pseudonimy piłkarzy, trenerów, działaczy bądź sędziów lub nazwy, albo jedynie przydomki klubów piłkarskich. Katarzyna Burska podała przykłady takiej gry słownej, stosowanej na łamach tygodnika „Piłka Nożna” i miesięcznika „Piłka Nożna Plus”. *Pakt z Diablami* – o transferze Ariela Borysiuka do niemieckiego FC Kaiserslautern z Legii Warszawa; metaforyczny sens zawarcia paktu z diabłem oznacza zrobienie czegoś niemoralnego, żeby osiągnąć upragniony cel lub korzyść majątkową. W tym przypadku czytelnik powinien znać przydomek niemieckiej drużyny – „Diabły”. *Och Carroll* traktuje o Andy Carrollu, który niegdyś był najdroższym transferem na Wyspach Brytyjskich. Nagłówek nawiązuje do tytułu filmu Romana Załuskiego *Och Karol. Nowe szaty Starej Damy* – „Stara Dama” to przydomek Juventusu Turyn, a w nagłówku chodziło o dużą liczbę transferów do tego klubu. Pojawia się tu oczywiste nawiązanie do jednej z baśni Hansa Christiana Andersena – *Nowe szaty króla*¹⁶.

W tekstach publikowanych na łamach „Piłki Nożnej” często występują peryfrazy i uniwerbizmy. Zauważyła je również wspomniana wcześniej badaczka. Peryfraz najczęściej używa się w celu uniknięcia powtórzenia nazwy geograficznej lub w celu ubarwienia przekazu. Wymaga to jednak od przygotowującego artykuł wykorzystania wiedzy pozajęzykowej¹⁷. W ostatnim numerze „Piłki Nożnej” z 2022 roku, wyrażenie „Pod Jasną Górą” zostało użyte jako zamiennik nazwy miasta Częstochowa; zawodnicy reprezentacji Maroka nazwani zostali „Lwami Atlasu”; Bayern Monachium, ze względu na położenie geograficzne jest określany „klubem ze stolicy Bawarii”, a Korona Kielce ma przydomek „złoci-sto-krwiści” przez uwzględnienie kolorów koszulek zawodników. Jeżeli zaś chodzi o uniwerbizmy, to określenie „Mistrzostwa Świata” jest często zastępowane słowem „mundial”, środkowy obrońca nazywany jest „stoperem”, a Stadion Narodowy w Warszawie niejednokrotnie określa się tylko jako „Narodowy”.

W tekstach z gatunku publicystycznych pojawiają się również wyrażenia ekspresywne, wyrazy potoczne, pytania retoryczne, zwroty do czytelnika bądź ironiczne komentarze. Niemniej redakcja „Piłki Nożnej” dba o kulturę słowa

¹⁵ T. Bohdan, *Transformacja...*, s. 82; tw, „Piłka Nożna Plus” znika z rynku, więcej publicystyki w „Piłce Nożnej”, <https://www.wirtualnemedial.pl/artykul/pilka-nozna-plus-znika-z-rynku-wiecej-publicystyki-w-pilce-noznej#>, [dostęp: 21 grudnia 2022].

¹⁶ K. Burska, *Wykorzystanie...*, s. 33-39.

¹⁷ K. Burska, *O analityzmach i syntetyzmach leksykalnych w publicystyce sportowej – na przykładzie peryfraz i uniwerbizmów*, w: *Języki (pop)kultury w literaturze mediach i filmie*, pod red. M. Kocot i K. Szafrąncą, Łódź 2015, s. 142-143.

oraz poprawność językową. Na łamach pisma unika się używania wulgaryzmów i nie przekracza granic dobrego smaku.

Zawartość treściowa tygodnika (2020-2022)

Rok 2020 zaskoczył świat piłki nożnej. Można śmiało go nazwać rokiem koronawirusa, który w Europie pojawił się w styczniu. Już w marcu podjęta została decyzja o zamknięciu świata sportu – zarówno profesjonalnego, jak i amatorskiego.

W czerwcu 2020 roku UEFA podjęła decyzję o wznowieniu rozgrywek od sierpnia, jednak bez udziału kibiców. Decyzją rządu, PKO BP Ekstraklasa wróciła już na przełomie maja i czerwca¹⁸. W PKO BP Ekstraklasie spadku doznały wówczas: Korona Kielce, ŁKS Łódź i Arka Gdynia. Lech Poznań trafił do bardzo trudnej grupy w Lidze Europy, a jego rywalami byli: Glasgow Rangers, Benfica Lizbona i Standard Liège. Dokończone również zostały rozgrywki Ligi Mistrzów, których triumfator okazał się Bayern Monachium z Robertem Lewandowskim w składzie. Zespół Hansiego Flicka pokonał Paris Saint-Germain 1:0. Sukcesy Lewandowskiego pozwalały myśleć o pierwszej Złotej Piłce dla zawodnika z Polski¹⁹.

Reprezentacja naszego kraju pod wodzą trenera Jerzego Brzęczka nie spełniła pokładanych w niej nadziei. Wyniki drużyny narodowej często były jednak dużo lepsze od stylu gry zawodników. Rok 2020 kadra zakończyła porażką z Holandią, choć spotkanie rozpoczęło się dla drużyny Brzęczka znakomicie, bo już w 5 minucie gola zdobył Kamil Józwiak. Przez resztę meczu jednak taktyką polskich piłkarzy była tzw. „obrona Częstochowy”, co zakończyło się golami przyjezdnych – w 77 i 84 minucie spotkania²⁰. Kadra utrzymała się jednak w dywizji a Ligi Narodów, zajmując trzecią lokatę. Reprezentacja Polski poznała natomiast rywali w kwalifikacjach do Mistrzostw Świata w Katarze – Anglię, Węgry, Albanie, San Marino i Andorę. Przemysław Pawlak na łamach „Piłki Nożnej” ocenił, że zawodnicy z naszego kraju powinni zająć w tej grupie drugie miejsce (za Anglikami)²¹.

Pandemia odebrała możliwości grania i oglądania piłki nożnej „na żywo”; wirus spowodował śmierć wielu zasłużonych dla tej dyscypliny sportu ludzi, m.in.: Jana Liburdy – byłego reprezentanta Polski; Piotra Rockiego – byłego piłkarza Legii, Górnika Zabrze i Groclinu Grodzisk Wielkopolski; Iliji Petkovića – wicemistrza Europy z 1968 roku; Jacka Charltona – mistrza świata z 1966 roku, czy Edwarda Brzostowskiego – byłego prezesa PZPN. Lista „ludzi piłki”, którzy

¹⁸ Premier. *Znosimy kolejne ograniczenia. Otwieramy boiska, wraca ekstraklasa*, <https://www.gov.pl/web/koronawirus/premier-znosimy-kolejne-ograniczenia-otwieramy-boiska-wraca-ekstraklasa>, [dostęp: 18 kwietnia 2023].

¹⁹ K. Witkowski, *Wskazali miejsce w szeregu*, „Piłka Nożna” 2020, nr 43, s. 8.

²⁰ P. Pawlak, *JB 24 i nadal nadaje*, „Piłka Nożna” 2020, nr 47, s. 4-6.

²¹ P. Pawlak, *Ciężki los*, „Piłka Nożna” 2020, nr 50, s. 4-7.

zmarli w wyniku zakażenia koronawirusem jest dużo dłuższa, ich wspomnienie pojawiło się w 43 numerze „Piłki Nożnej” z 2020 roku.

Grudzień tegoż roku w świecie futbolu zaczął się chyba w najgorszy możliwy sposób. Zmarł bowiem jeden z najwybitniejszych piłkarzy w historii – Diego Armando Maradona. Mistrz świata z 1986 roku z kadrą Argentyny, znakomity zawodnik, piłkarz m.in. Napoli i FC Barcelony, ale prywatnie człowiek kontrowersyjny i uzależniony od narkotyków. W Argentynie po śmierci Maradony trwała trzydniowa żałoba narodowa²².

Tygodnik „Piłka Nożna” wyłonił najlepszą jedenastkę reprezentantów Polski za 2020 rok. W gronie laureatów znaleźli się: Wojciech Szczęsny, Tomasz Kędziora, Jan Bednarek, Kamil Glik, Maciej Rybus, Karol Linetty, Jakub Moder, Kamil Józwiak, Mateusz Klich, Kamil Grosicki i Robert Lewandowski²³. Ten ostatni został Piłkarzem 2020 Roku UEFA, ale popularny tygodnik „France Football” postanowił nie przyznawać za tamten rok Złotej Piłki – najbardziej prestiżowej nagrody w tej dyscyplinie sportu. Kapitan reprezentacji Polski nigdy przedtem nie był tak blisko otrzymania tego zaszczytnego wyróżnienia. 5 stycznia ukazał się pierwszy numer „Piłki Nożnej” za 2021 rok, w którym opublikowano sondę przeprowadzoną w środowisku dziennikarzy sportowych polskich mediów. Zbigniew Mucha i Przemysław Pawlak – redaktorzy analizowanego tygodnika, zadali pytanie, kogo można uznać za najlepszego polskiego piłkarza w historii tej dyscypliny. Odpowiedzi udzieliło 60 przedstawicieli dziennikarstwa sportowego, a Robert Lewandowski zdobył aż 35 głosów. Drugi był Zbigniew Boniek (10 głosów), trzeci Kazimierz Deyna (5 głosów), czwarty Ernest Wilimowski (4 głosy), piąty Włodzimierz Lubański (3 głosy), szósty Grzegorz Lato (2 głosy) i siódmy Gerard Cieślik (1 głos)²⁴. Ryszard Niemiec na łamach periodyku stworzył natomiast „Czarną Listę 2020”, a w czołówce znaleźli się m.in.: kibice Jagiellonii Białystok, którzy napadli na uczestników marszu równości; prezes Cracovii – Janusz Filipiak za ublżenie sędziemu meczu Cracovia – Wisła Kraków oraz działacze Stali Mielec, którzy w kuriozalnych okolicznościach zwolnili ówczesnego trenera – Dariusza Marca²⁵.

Styczeń jest miesiącem przerwy w rozgrywkach ligowych i czasem przygotowań do rundy wiosennej, dlatego na łamach analizowanego tygodnika informowano o transferach, zmianach kadrowych i potencjalnych „przymiarkach” piłkarzy chcących zmienić klub. Najważniejszym tematem była jednak klasyfikacja najlepszych zawodników w PKO BP Ekstraklasie w rundzie jesiennej sezonu 2020/2021²⁶. Oceniano również najlepszych piłkarzy na poszczególnych pozycjach i trenerów w latach 2011-2021²⁷. Pojawiały się materiały dotyczące

²² B. Rabij, *Nie ma idola*, „Piłka Nożna” 2020, nr 48, s. 4-6.

²³ Z. Mucha, P. Pawlak, *Kapitan lata nawet bez skrzydeł*, „Piłka Nożna” 2020, nr 51-52, s. 6-9.

²⁴ Z. Mucha, P. Pawlak, *Nokaut*, „Piłka Nożna” 2021, nr 1, s. 4-11.

²⁵ R. Niemiec, *Antybohaterowie 2020*, „Piłka Nożna” 2021, nr 1, s. 14.

²⁶ Z. Mucha, *Jeden z dziesięciu plus bramkarz*, „Piłka Nożna” 2021, nr 2, s. 4-7.

²⁷ P. Gołaszewski, *Oczekiwanie na godzinę zero*, „Piłka Nożna” 2021, nr 2, s. 18-19.

koronawirusa i jego destrukcyjnego wpływu na futbol, jak np. problemy środowiska sędziowskiego²⁸.

Na przełomie stycznia i lutego 2021 roku ważnym tematem okazało się zwolnienie Jerzego Brzęczka z posady selekcjonera kadry narodowej przez ówczesnego prezesa PZPN – Zbigniewa Bońka. Polską reprezentację przejął portugalski szkoleniowiec Paulo Sousa. Pisał o tym m.in. Przemysław Pawlak, który najbardziej był zdziwiony terminem zwolnienia „Papieża”, bo taki pseudonim boiskowy miał srebrny medalista igrzysk olimpijskich z 1992 roku – Jerzy Brzęczek. Zmiana szkoleniowca nastąpiła w okresie, kiedy kadra narodowa nie rozgrywała spotkań, a do rozpoczęcia Mistrzostw Europy pozostało jeszcze pół roku²⁹. Często na łamach „Piłki Nożnej” pojawiał się również temat Paulo Sousy, który bardzo dobrze zaprezentował się podczas pierwszej konferencji prasowej. Opinii publicznej spodobało się przede wszystkim cytowanie przez niego słów Jana Pawła II³⁰.

W lutym 2021 roku przeprowadzony został plebiscyt tygodnika „Piłka Nożna”. Piłkarzem Roku wybrano Roberta Lewandowskiego; Trenerem Roku – Marika Papszuna; Drużyną Roku – Raków Częstochowę, a Odkryciem i Ligowcem Roku został Jakub Moder – piłkarz, który z Lecha Poznań przeszedł do Brighton³¹. Dużym wydarzeniem było też objęcie posady dyrektora sportowego w Wiśle Kraków przez Andrzeja Iwana – legendarnego piłkarza tego klubu³².

W ósmym numerze pojawił się interesujący artykuł o piłkarzach, którzy prezentowali świetną formę w ubiegłej dekadzie. W najlepszej jedenastce znaleźli się: Manuel Neuer (Niemcy), Philipp Lahm (Niemcy), Thiago Silva (Brazylia), Sergio Ramos Garcia (Hiszpania), „Marcelo” (Brazylia), Sergio Busquets Burgos (Hiszpania), Toni Kroos (Niemcy), Luka Modrić (Chorwacja), Lionel Messi (Argentyna), Luis Suarez Díaz (Urugwaj) i Cristiano Ronaldo (Portugalia)³³. Kapitan reprezentacji Polski Robert Lewandowski znalazł się w tym rankingu w drugiej jedenastce gwiazd futbolu.

Głównym tematem pierwszego marcowego numeru „Piłki Nożnej” z 2021 roku była 100. rocznica urodzin trenera Kazimierza Górskiego; wybitny szkoleniowiec zmarł w 2006 roku. Natomiast Maciej Iwanow w tekście pt. *Glueck auf!* pisał o spadku Schalke 04 Gelsenkirchen w Bundeslidze – najwyższej klasie rozgrywkowej w Niemczech. Dużym echem odbił się mecz reprezentacji Polski z Anglią na Wembley. Zbigniew Mucha i Przemysław Pawlak przypomnieli czytelnikom historyczne mecze biało-czerwonych z kadrą „Synów Albionu”, oraz zakulisowe opowieści, dotyczące tamtych wydarzeń i piłkarzy z nimi związa-

²⁸ P. Pawlak, *Nie gwizdzą na pandemię*, „Piłka Nożna” 2021, nr 3, s. 17.

²⁹ P. Pawlak, *Dzień wypłaty*, „Piłka Nożna” 2021, nr 4, s. 4-6.

³⁰ P. Pawlak, *Jak wymagać i nie zrazić do siebie ludzi*, „Piłka Nożna” 2021, nr 5, s. 3; tenże, *Miękkie lądowanie*, „Piłka Nożna” 2021, nr 5, s. 4-5.

³¹ P. Gołaszewski, K. Witkowski, *Hegemon i nowe twarze*, „Piłka Nożna” 2021, nr 7, s. 4-5.

³² P. Koźmiński, *Nie chcę zepsuć tej szansy*, „Piłka Nożna” 2021, nr 7, s. 48-49.

³³ L. Orłowski, *Bohaterowie dekady*, „Piłka Nożna” 2021, nr 8, s. 46-49.

nych. Dużo działa się również w Hiszpanii, bo wielkimi krokami zbliżały się derby Madrytu, a FC Barcelona wybrała nowego prezesa – Joana Laportę³⁴.

Szum medialny towarzyszył powołaniu selekcjonera Paulo Sousy i nadchodzącym meczom reprezentacji Polski z Węgrami, Andorą i Anglią. Roman Kołtoń w artykule *O poddawaniu meczów przed meczami...* bardzo pozytywnie nastawiał czytelników do najbliższych spotkań, wspominając mecz Polaków przeciwko kadrze Niemiec z 2014 roku, zakończony zwycięstwem biało-czerwonych 2:0³⁵. Remis 2:2 z Węgrami został negatywnie przyjęty w analizowanym tygodniku, a wygrana 3:0 ze słabą Andorą również nie wprawiła opinii publicznej w zadowolenie³⁶. Reprezentację Polski skrytykowano po porażce z Anglią 1:2. Najgorzej w zespole prowadzonym przez Paulo Souse prezentowali się Michał Helik i Karol Świdorski – obaj otrzymali notę 1,5 w sześciostopniowej skali³⁷. Problem dotyczący naszej kadry narodowej był poważny, ponieważ zbliżały się finały Mistrzostw Europy.

W kwietniu 2021 roku dziennikarze „Piłki Nożnej” zainteresowali się rozgrywkami Ligi Mistrzów i ośmioma zespołami, które występowały w ćwierćfinałach tych prestiżowych rozgrywek. Były to: Real Madryt, Liverpool, FC Porto, Chelsea, Manchester City, Borussia Dortmund, Bayern Monachium i Paris Saint-Germain³⁸.

Grała również PKO BP Ekstraklasa, a po tytuł mistrza Polski zmierzała warszawska Legia, którą w tabeli „goniły” zespoły Pogoni Szczecin i Rakowa Częstochowa. „Legioniści” zremisowali bezbramkowo ważny, wyjazdowy mecz z poznańskim Lechem; o tych spotkaniach można przeczytać w numerze 15 z 2021 roku.

Głównym tematem w czerwcu tegoż roku były zakończone finały Ligi Mistrzów oraz Ligi Europy. Najważniejsze trofeum zdobyła Chelsea, która sięgnęła po ten puchar po raz drugi. Zespół prowadzony przez Thomasa Tuchela pokonał 1:0 Manchester City po голу Kaia Havertza, co okazało się sporą niespodzianką³⁹. Podobnym zaskoczeniem była wygrana Villarrealu w finale Ligi Europy z Manchesterem United. „Żółta Łódź Podwodna”, bo taki przydomek nosi hiszpański zespół, wygrała dopiero po rzutach karnych, ponieważ 120 minut meczu nie przyniosło rozstrzygnięcia. Pierwsza zmarnowana „jedenastka” była dopiero w jedenastej serii – strzał Davida de Gei Quintana obronił Gerónimo Rulli i to zespół Unai Emery’ego cieszył się z wygranej⁴⁰.

³⁴ Z. Mucha, P. Pawlak, *Na nich chłopaki!*, „Piłka Nożna” 2021, nr 9, s. 4-10; L. Orłowski, *o zbawicielu, przyjdź!*, „Piłka Nożna” 2021, nr 9, s. 28-29.

³⁵ R. Kołtoń, *O poddawaniu meczów przed meczami...*, „Piłka Nożna” 2021, nr 11, s. 15.

³⁶ J. Kruk, P. Gołaszewski, *Cudów nie ma*, „Piłka Nożna” 2021, nr 13, s. 4-7.

³⁷ P. Gołaszewski, *Nauka pływania*, „Piłka Nożna” 2021, nr 14, s. 12-13.

³⁸ L. Orłowski, *Liga wiatrów*, „Piłka Nożna” 2021, nr 14, s. 4-6.

³⁹ P. Gołaszewski, *Jak głaz w bucie*, „Piłka Nożna” 2021, nr 22, s. 4-5.

⁴⁰ J. Kruk, J. Tomczyk, *Król Unai IV*, „Piłka Nożna” 2021, nr 22, s. 6-7.

Do kadry Francji wrócił po kilku latach Karim Benzema, o czym pisał Zbigniew Mucha w artykule *Coco, Euro spoko*⁴¹. Napastnik Realu Madryt szantażował byłego kolegę z reprezentacji – Mathieu Valbuene, grożąc mu ujawnieniem jego seks-taśmy i za to został wyrzucony z kadry. Kolejnym ważnym tematem było zdobycie mistrzostwa Francji przez zespół Lille, który przerwał dominację drużyny Paris Saint-Germain⁴².

Numer 23 „Piłki Nożnej” z 8 czerwca 2021 roku w całości poświęcono Mistrzostwom Europy, które rozegrane zostały na 11 stadionach: Johan Cruyff Arenie w Amsterdamie, Arenie Nationala w Bukareszcie, Alianz Arenie w Monachium, Parken w Kopenhadze, Stadio Olimpico w Rzymie, La Cartuja w Seville, Wembley w Londynie, Puskas Arenie w Budapeszcie, Stadionie Olimpijskim w Baku, Hampden Park w Glasgow i Stadionie Kriestowskim w Sankt Petersburgu. Przeanalizowano wszystkie reprezentacje występujące w Euro 2020. Polacy podczas tej imprezy zaprezentowali się znacznie poniżej oczekiwań, porażka na inaugurację 1:2 w meczu ze Słowacją przyniosła dużą falę krytyki, ale remis z faworyzowaną Hiszpanią poprawił znacznie nastroje, tuszując „wpadkę” w pierwszym grupowym meczu. Jeżeli chodzi o zespoły z innych grup, to na uwagę zasługiwali Czesi, którzy zremisowali z ówczesnymi wicemistrzami świata – Chorwatami i pewnie wygrali ze Szkocją. W fazie grupowej bardzo dobrze zaprezentowała się „Squadra Azzurra” – reprezentacja Włoch, która wygrała z Turcją i Walią. O tych spotkaniach poinformowano czytelników w numerze 25 z 2021 roku.

Kadra Polski pod wodzą Paulo Sousy przegrała ostatni mecz fazy grupowej ze Szwecją. Wszystko rozpoczęło się od gola Emila Forsberga w 2 minucie meczu, po błędzie polskiej defensywy. Ten sam zawodnik wpisał się na listę strzelców po raz drugi w 59 minucie spotkania. Zaledwie 120 sekund później kontaktowego gola zdobył Robert Lewandowski, po podaniu Piotra Zielińskiego, a w 84 minucie kapitan biało-czerwonych wyrównał wynik meczu. Remis jednak nie wystarczał do wyjścia z grupy i nasi kadrowicze walczyli o zwycięstwo. W doliczonym czasie drugiej połowy bramkę dla rywali zdobył Viktor Claesson i Polacy zakończyli Mistrzostwa Europy na ostatnim miejscu w grupie z jednym zdobytym punktem. Po tym spotkaniu kadrowicze Sousy zostali przez „Piłkę Nożną” ocenieni bardzo krytycznie. Najniższą notę – 1,5 otrzymał Bartosz Bereszyński, było dużo 2 – dla Jana Bednarka, Kamila Jóźwiaka, Grzegorza Krychowiaka, Karola Świderskiego i Tymoteusza Puchacza. Najwyższą ocenę – 4,5 otrzymał Robert Lewandowski – zdobywca dwóch goli dla Polski; Lewandowski był również najlepszym naszym piłkarzem podczas tego turnieju. Prawie cała kadra zagrała poniżej oczekiwań, a i selekcjoner został nisko oceniony. Paulo Sousa za całokształt mistrzostw otrzymał od redakcji „Piłki Nożnej” notę 2⁴³.

⁴¹ Z. Mucha, *Coco, Euro spoko*, „Piłka Nożna” 2021, nr 22, s. 30-31.

⁴² M. Bojanowski, *W rozsypce*, „Piłka Nożna” 2021, nr 22, s. 38-39.

⁴³ P. Pawlak, Z. Mucha, *Wyproszeni z bankietu*, „Piłka Nożna” 2021, nr 25, s. 4-9.

W finale Mistrzostw Europy znalazły się reprezentacje Anglii i Włoch. Zespół prowadzony przez Garetha Southgate’a, po dogrywce pokonał w półfinale Duńczyków. Włosi swój mecz z Hiszpanią wygrali natomiast w rzutach karnych. Dyskusyjny okazał się wybór stadionu na spotkanie finałowe, ponieważ odbyło się ono na Wembley – angielskim odpowiedniku Stadionu Narodowego. Kolejną kontrowersją było zwiększenie dopuszczalnej liczby kibiców do 60 000 pomimo czwartej fali koronawirusa w Wielkiej Brytanii. Mecz finałowy rozpoczął się od trafienia Luka Shawa dla Anglii w drugiej minucie, po dośrodkowaniu Kierana Trippiera. W drugiej połowie gola wyrównującego zdobył Leonardo Bonucci, ale bramki już nie padły ani w regulaminowym czasie gry, ani w dogrywce, więc mistrza Europy musiały wyłonić rzuty karne. W nich lepsi okazali się piłkarze z Półwyspu Apenińskiego, a bohaterem został Gianluigi Donnarumma, który obronił strzały Jadona Sancho i Bukayo Saki, dając swojemu krajowi upragnione mistrzostwo⁴⁴.

W numerze 28 z 2021 roku opisano reprezentacje, które miały duże oczekiwania wobec europejskiego czempionatu, ale zawiodły. Były to: Niemcy, Holandia, Francja, Portugalia, Hiszpania i Belgia. Na drugim planie były rozgrywki Copa America.

„Przerwa na kadre” to czas transferów. Najgłośniejszy w Polsce należał wówczas do Górnika Zabrze. Do klubu z Górnego Śląska po wielu latach powrócił Lukas Podolski – mistrz świata z reprezentacją Niemiec z 2014 roku. Innymi głośnymi transferami były: przejście Artura Sobiecha do Lecha Poznań i powrót Michała Pazdana do Jagiellonii Białystok⁴⁵. Po 17 latach spędzonych w FC Barcelonie, po wygraniu 35 trofeów (10 Mistrzostw Hiszpanii, 7 Pucharów Króla i 4 pucharów Ligi Mistrzów) i po rozegraniu 788 spotkań w barwach „Dumy Katalonii”, Lionel Messi, jeden z najlepszych piłkarzy świata, zdecydował się opuścić macierzysty klub i przenieść do Paris Saint-Germain. Z tej okazji Zbigniew Mucha w artykule *Ci piekielni Argentyńczycy* zestawiał najbardziej spektakularne transfery w świecie futbolu. Znaleźli się tam: Robert Lewandowski, który zamienił Borussię Dortmund na Bayern Monachium; Luís Figo, który przeszedł z FC Barcelony do Realu Madryt; Cristiano Ronaldo – za 94 miliony euro przeszedł z Manchesteru United do Realu Madryt i wielu innych. Najważniejszym transferem, jak można było się spodziewać, okazał się Lionel Messi⁴⁶.

W polskiej piłce najważniejsze były wybory na prezesa PZPN. Pełniącego funkcję przez dwie kadencje Zbigniewa Bońka mieli zastąpić Cezary Kulesza bądź Marek Koźmiński⁴⁷; ostatecznie wybrano Kuleszę – byłego prezesa Jagiellonii Białystok. Niemcy opłakiwali śmierć jednego z najlepszych piłkarzy w hi-

⁴⁴ Z. Mucha, *Italia drugi raz w historii*, „Piłka Nożna” 2021, nr 28, s. 4-7.

⁴⁵ K. Witkowski, *Powrót mody na powroty*, „Piłka Nożna” 2021, nr 28, s. 42-43.

⁴⁶ Z. Mucha, *Ci piekielni Argentyńczycy*, „Piłka Nożna” 2021, nr 33, s. 8-10.

⁴⁷ P. Gołaszewski, *Cisza przed burzą*, „Piłka Nożna” 2021, nr 33, s. 18-19.

storii krajowej piłki – Gerharda „Gerda” Müllera – rekordzistę zdobytych goli w Bundeslidze (365 trafień)⁴⁸.

Legia Warszawa awansowała do fazy grupowej Ligi Europy, po dwumeczu ze Slavią Praga. Zespół ten pod wodzą Czesława Michniewicza pokonał również Leicester City 1:0. Raków Częstochowa niestety nie był w stanie pokonać belgijskiego Gent i zakwalifikować się do Ligi Konferencji Europy UEFA⁴⁹.

W październiku 2021 roku działo się dużo w piłce reprezentacyjnej. Polska wygrała z San Marino 5:0, ale najważniejszym wydarzeniem tego meczu było zakończenie kariery reprezentacyjnej przez Łukasza Fabiańskiego. Bramkarz West Ham United zszedł z boiska w 57 minucie meczu (w kadrze rozegrał 57 spotkań). Drugą ważną informacją było wykrycie podsłuchów w siedzibie PZPN, na co prezes Cezary Kulesza zareagował ze spokojem⁵⁰. Kadra pod wodzą Paulo Sousy wygrała mecz wyjazdowy z Albanią, a bohaterem został Karol Świdzki – strzelec jedyne go gola. Kibice gospodarzy rzucali butelkami w Wojciecha Szczęsnego, a w celebrujących gola piłkarzy reprezentacji Polski „poleciały” kubki, monety, telefony komórkowe i zapalniczki⁵¹.

Piłkarze Legii Warszawa przegrali w fazie grupowej Ligi Europy z Napoli 0:3, a w PKO BP Ekstraklasie upłynęła pierwsza trzecia sezonu. Faworytem do mistrzostwa był Lech Poznań. Na łamach „Piłki Nożnej”, Zbigniew Mucha w artykule *Jak się nie bać kosmitów*, wspominał lata 70. XX wieku i bardzo dobre występy Śląska Wrocław w europejskich pucharach⁵².

Listopad był czasem rozważań na temat Złotej Piłki za rok 2021 – najbardziej prestiżowej nagrody w piłkarskim świecie. Jak co roku było wielu kandydatów, ale liczyło się trzech: „Jorginho” (Jorge Luiz Frello Filho) – piłkarz Chelsea i reprezentacji Włoch, Lionel Messi – zawodnik Paris Saint-Germain i reprezentant Argentyny oraz Robert Lewandowski – kapitan kadry Polski i piłkarz Bayernu Monachium, który w 2021 roku zdobył najwięcej goli. Zbigniew Mucha w artykule *Pozłacani* wspominał wielkich piłkarzy, którzy nigdy nie zdobyli tego trofeum, a byli to: Pelé, Diego Maradona, Zbigniew Boniek, Andrés Iniesta, Paolo Maldini, Franco Baresi, Thierry Henry, Zlatan Ibrahimović, Frank Lampard, Gianluigi Buffon, Manuel Neuer, Franck Ribery, Wesley Sneijder. Od 1995 roku Złota Piłka mogła być przyznana zawodnikowi spoza Europy, gdy nagrodę otrzymał Liberyjczyk – George Weah⁵³.

Reprezentacja Polski zwyciężyła w wyjazdowym meczu z Andorą 4:1 i eliminacje do mundialu w Katarze zakończyła na drugim miejscu w grupie, co oznaczało grę w barażach. W drużynie narodowej zadebiutował wówczas Matthew Cash – piłkarz Aston Villi, który otrzymał w przyspieszonym czasie polskie

⁴⁸ *Nie żyje Gerd Mueller*, „Piłka Nożna” 2021, nr 33, s. 25.

⁴⁹ J. Kruk, *Autokar doświadczeń*, „Piłka Nożna” 2021, nr 35, s. 14.

⁵⁰ P. Gołaszewski, *Pożegnanie*, „Piłka Nożna” 2021, nr 41, s. 4-5.

⁵¹ J. Kruk, P. Pawlak, *Studzenie kotła*, „Piłka Nożna” 2021, nr 42, s. 4-7.

⁵² Z. Mucha, *Jak się nie bać kosmitów*, „Piłka Nożna” 2021, nr 43, s. 32-34.

⁵³ Z. Mucha, *Pozłacani*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 4-8.

obywatelstwo⁵⁴. Dużym zaskoczeniem była słaba forma Legii Warszawa. Wówczas zespół ze stolicy był aktualnym mistrzem kraju, ale z uwagi na złe wyniki Czesław Michniewicz został zwolniony z funkcji trenera, a zastąpił go Marek Gołębiewski⁵⁵.

Reprezentanci Polski do lat 21 sensacyjnie pokonali rówieśników z Niemiec aż 4:0. Drużyna prowadzona przez Macieja Stolarczyka grała fatalnie – zremisowała z Węgrami i przegrała z Izraelem; pokonanie Niemców, którzy byli mistrzami Europy w tej kategorii wiekowej, było nie lada sukcesem. Dwa gole zdobył Adrian Benedyczak, a po jednym trafieniu mieli Michał Skóraś i Kacper Kozłowski⁵⁶.

W Niemczech doszło do skandalu związanego z kwestią ochrony nietykalności cielesnej arbitrow. Zawodnik Erzgebirge Aue – Clemens Fandrich został zawieszony na 7 miesięcy za oplucie sędziego asystenta podczas meczu. Maciej Iwanow w artykule *Wybity gwizdek* opisywał podobne przypadki skandalicznego zachowania. W sezonie 1966/1967 napastnik Friedhelm Konietzka popchnął sędziego głównego meczu TSV Monachium z Borussią Dortmund, a następnie kopnął go w nogę i wybił mu gwizdek z ust. Jego brutalne zachowanie było konsekwencją przeoczenia zagrania przez jednego z zawodników ręką, po którym padła zwycięska bramka dla reprezentantów z Dortmundu. Konietzka został po tym incydencie zawieszony na 6 miesięcy. W 2012 roku miał miejsce mecz pomiędzy Fortuną Dusseldorf, a Herthą Berlin, który został przedstawiony w analizowanym artykule jako „jeden z najbardziej skandalicznych w historii”. Wagą spotkania był awans do Bundesligi, i gdy promocję uzyskał zespół z Dusseldorfu, Levan Kobiaszwili – piłkarz Herthy, zaatakował sędziego Wolfganga Starka. Gruzin, według relacji świadków, uderzył arbitra w tył głowy, a ten bez mała nie spadł 5 metrów ze schodów. Kobiaszwili został po tym incydencie zawieszony na 7,5 miesiąca przez władze niemieckiej piłki nożnej⁵⁷.

Reprezentacja Polski pod wodzą Paulo Sousy fatalnie zakończyła rok 2021. Nasi piłkarze przegrali na Stadionie Narodowym z Węgrami 1:2. Zawodnicy i selekcjoner zostali skrytykowani, a najbardziej Tymoteusz Puchacz, który był bezproduktywny w ataku, a oprócz tego był „zamieszany” w utratę obu goli. Zbigniew Mucha podważał dokonywanie częstych zmian personalnych w linii obrony, co skutkowało tym, że zespół na 15 rozegranych spotkań zanotował tylko trzy zwycięstwa, a trenera Paulo Souse skrytykował za brak zainteresowania zawodnikami z PKO BP Ekstraklasy⁵⁸. Kadra Polski wylosowała pierwszego rywala w barażach do mundialu w Katarze. Nasza reprezentacja miała rozegrać 24 marca 2022 roku mecz z reprezentacją Rosji. Zwycięzca tego spotkania musiał zagrać z wygranym pary Szwecja – Czechy⁵⁹.

⁵⁴ P. Gołaszewski, *Zadanie wykonane*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 12-13.

⁵⁵ M. Zachodny, *Rozk(L)ekotani*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 16-17.

⁵⁶ P. Gołaszewski, *Powstali z martwych*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 20-21.

⁵⁷ M. Iwanow, *Wybity gwizdek*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 30-31.

⁵⁸ Z. Mucha, *Na końcu był chaos*, „Piłka Nożna” 2021, nr 47, s. 4-7.

⁵⁹ Z. Mroziński, *Rosyjska ruletka*, „Piłka Nożna” 2021, nr 48, s. 10.

Kapitan reprezentacji Polski Robert Lewandowski nie zdobył Złotej Piłki. W plebiscycie otrzymał 580 punktów, ale to było za mało, bo Lionel Messi miał ich 613 i to Argentyńczyk mógł cieszyć się prestiżową nagrodą. Zdaniem Zbigniewa Muchy Lewandowski został pokrzywdzony, a jednym z decydujących czynników była większa popularność Messiego, który sam przyznał, że to Polak powinien otrzymać Złotą Piłkę za rok 2020. Plebiscyt tygodnika „France Football” wzbudził więc po raz kolejny kontrowersje, a eksperci piłkarscy oraz kibice zauważyli, że zaległa nagroda za rok pandemiczny powinna zostać przyznana Robertowi Lewandowskiemu⁶⁰.

Paweł Gołaszewski i Zbigniew Mucha wybrali natomiast najlepszą jedenastkę polskich piłkarzy z reprezentacji za 2021 rok i zaprezentowali ją w podwójnym, świątecznym numerze z 21 grudnia. Wśród wyróżnionych byli: Łukasz Fabiański, Jan Bednarek, Kamil Glik, Paweł Dawidowicz, Jakub Moder, Mateusz Klich, Bartosz Bereszynski, Piotr Zieliński, Przemysław Frankowski, Robert Lewandowski i Karol Świdzki. Dziennikarze „Piłki Nożnej” utworzyli też ranking, w którym przypisywali piłkarzy do różnych poziomów: klasy międzynarodowej, reprezentacyjnej i krajowej. Co ciekawe, żaden z środkowych obrońców, bocznych obrońców i środkowych pomocników defensywnych oraz skrajnych pomocników nie został przypisany do klasy międzynarodowej⁶¹.

Na przełomie grudnia 2021 i stycznia 2022 roku doszło do afery związanej z osobą Paulo Sousy. Selekjoner kadry narodowej 26 grudnia 2021 roku poinformował prezesa PZPN Cezarego Kuleszę o chęci podpisania kontraktu z brazylijskim klubem Flamengo⁶². Umowa z PZPN została rozwiązana za porozumieniem stron, a szef polskiej federacji piłkarskiej musiał szukać nowego selekcjonera. Najpoważniejszymi kandydatami byli Adam Nawalka, który wcześniej już piastował to stanowisko i Czesław Michniewicz. Ostatecznie wybór padł na Michniewicza.

W lutym 2022 roku światem wstrząsnęła wywołana przez Rosję wojna na terytorium Ukrainy. Pomijając aspekty ekonomiczne i polityczne, reprezentacja Rosji została wykluczona z rozgrywek FIFA i UEFA, co oznaczało, że Polska musiała zagrać tylko jeden mecz – ze zwycięzcą pary Szwecja – Czechy. Polacy zegrali ze Szwedami, wygrali pewnie 2:0 i awansowali na Mistrzostwa Świata w Katarze, dołączając do grupy z Meksykiem, Argentyną i Arabią Saudyjską. W wyniku tego sukcesu, na łamach „Piłki Nożnej” ukazał się obszerny wywiad z Czesławem Michniewiczem – nowym selekcjonerem. Przemysław Pawlak poruszył w nim temat doboru zawodników na newralgiczne pozycje – boki obrony czy środek pomocy. Michniewicz zapowiedział, że będzie dążył do utrzymania Polski w dywizji a w Lidze Narodów. Pojawiła się też słynna kwestia znajomości

⁶⁰ Z. Mucha, *Sobie równi*, „Piłka Nożna” 2021, nr 48, s. 4-6.

⁶¹ P. Gołaszewski, Z. Mucha, *Kilka trudnych decyzji*, „Piłka Nożna” 2021, nr 51-52, s. 18-21.

⁶² Mkr, *Paulo Sousa zdradził, dlaczego uciekł z Polski. Tak wyglądała prezentacja*, <https://www.sport.pl/pilka/7,64946,27989239,paulo-sousa-zdradzil-dlaczego-uciekł-z-polski-tak-wygladala.html>, [dostęp: 28 kwietnia 2023].

selekcjonera z szefem „piłkarskiej mafii” – Ryszardem Forbrichem, pseudonim „Fryzjer”⁶³.

Czesławowi Michniewiczowi wypominano wielokrotne rozmowy z Ryszardem Forbrichem, których treści selekcjoner nie pamiętał. Trener kadry Polski atakował słownie nieprzychylnych mu dziennikarzy, m.in. u Krzysztofa Stanowskiego w programach Kanału Sportowego, gdzie był częstym gościem. Filip Kapica i Mateusz Świącicki ironicznie potraktowali informację, że sukcesy Michniewicz zawdzięcza szczęściu⁶⁴.

W krajowej piłce wciąż działo się wiele. Mistrzem Polski w sezonie 2021/2022 został Lech Poznań, który triumfował po siedmiu latach. Wyrazy uznania spotkały trenera klubu – Macieja Skorzę, który właściwie poprowadził zespół do zdobycia trofeum. Lech zdobył tytuł, mając średnią punktów 2,18 na mecz, co docenił Konrad Witkowski w artykule *Wybitnie szczęśliwa ósemka*⁶⁵. Redakcja tygodnika wybrała również jedenastkę sezonu, w której znalazło się sześciu piłkarzy Lecha Poznań, trzech zawodników Rakowa Częstochowa i dwóch piłkarzy Pogoni Szczecin: Adnan Kovačević, Joel Pereira, Bartosz Salamon, Fran Tudor, Kamil Grosicki, Damian Dąbrowski, Jesper Karlström, Jakub Kamiński, João Amaral, Mikael Ishak i Ivi López⁶⁶.

Polskie drużyny przygotowywały się do następnego sezonu PKO BP Ekstraklasy, a czołówka z poprzednich rozgrywek – do eliminacji europejskich pucharów. Superpuchar Polski wywalczył Raków Częstochowa, który pokonał Lecha Poznań na jego stadionie 2:0. Nowy trener poznańskiego klubu John van den Brom dał kilku piłkarzom odpocząć przed meczem z Karabachem Aghdam. Piłkarze Rakowa byli nieustannie obrażani przez sympatyków gospodarzy⁶⁷.

Lech Poznań nie miał szans na awans do Ligi Mistrzów – lepszy okazał się Karabach, ale w eliminacjach do Ligi Konferencji Europy UEFA zespół radził sobie dobrze. Podobnie Raków Częstochowa. Lechia Gdańsk i Pogoń Szczecin zmierzili się z bardzo wymagającymi rywalami – odpowiednio Austrią Wiedeń i Brøndby – duńskim klubem z Brøndbyvester⁶⁸.

W lipcu 2022 roku doszło do jednego z najgłośniejszych transferów z udziałem Polaka w historii piłki nożnej. Robert Lewandowski zamienił Bayern Monachium na FC Barcelonę. Leszek Orłowski zastanawiał się nad wadami i zaletami tego ruchu kadrowego – Barcelona zapłaciła za Polaka około 50 milionów euro⁶⁹.

W międzyczasie karierę piłkarską zakończył Artur Boruc – jeden z najlepszych bramkarzy reprezentacji Polski w XXI wieku. Piłkarz zagrał pożegnalny mecz towarzyski, przeciwko byłemu klubowi – Celtic Glasgow. Spotkanie za-

⁶³ C. Michniewicz, *Mój mundial już się zaczął*, rozm. przepr. P. Pawlak, „Piłka Nożna” 2022, nr 15, s. 4-7.

⁶⁴ F. Kapica, M. Świącicki, *Kto szturcha selekcjonera?*, „Piłka Nożna” 2022, nr 15, s. 26-27.

⁶⁵ K. Witkowski, *Wybitnie szczęśliwa ósemka*, „Piłka Nożna” 2022, nr 21, s. 4-7.

⁶⁶ P. Gołaszewski, Z. Mucha, *Poznań Główny*, „Piłka Nożna” 2022, nr 21, s. 10-13.

⁶⁷ P. Gołaszewski, *Supertradycja*, „Piłka Nożna” 2022, nr 28, s. 11.

⁶⁸ K. Witkowski, *Powiew optymizmu*, „Piłka Nożna” 2022, nr 29, s. 10-11.

⁶⁹ L. Orłowski, *I stał się cud*, „Piłka Nożna” 2022, nr 29, s. 4-5.

kończyło się remisem 2:2, a Boruc otrzymał złotą odznakę „za zasługi dla sportu” od ówczesnego Ministra Sportu i Turystyki – Kamila Bortniczuka⁷⁰.

Z numeru 31 z 2022 roku możemy dowiedzieć się, że ruszył kolejny sezon ligi angielskiej. Pojawiły się rozważania odnośnie transferów, układu tabeli i walki o mistrzostwo pomiędzy Liverpooliem, a Manchesterem City. Natomiast w lidze niemieckiej Bayern Monachium, już bez Roberta Lewandowskiego, szykował się do obrony tytułu mistrzowskiego.

Najważniejsze wydarzyło się jednak pod koniec roku 2022. Polska reprezentacja podczas mundialu w Katarze rywalizowała w grupie z Argentyną, Meksykiem i Arabią Saudyjską. Przed wielkim turniejem zespół trenera Czesława Michniewicza zmierzył się m.in. z Holandią i Walią. Brakowało jednak przekonania co do formy Polaków przed turniejem rangi mistrzowskiej⁷¹.

Polska wyszła jednak z grupy, w której zremisowała z Meksykiem 0:0, wygrała z Arabią Saudyjską 2:0 i przegrała z Argentyną 0:2. W ćwierćfinale przeciwko kadrze Michniewicza stanęła reprezentacja Francji – mistrzowie świata z 2018 roku. Polacy przegrali 1:3 po golach Kyliana Mbappe i pożegnali się z dalszą fazą turnieju. Na światło dzienne wypłynęła jednak afera premiowa. Premier Mateusz Morawiecki obiecał kadrowiczom wysoką gratyfikację finansową za wyjście z fazy grupowej. Na łamach tygodnika „Piłka Nożna” pojawiły się oceny polskiej kadry podczas mundialu. Czesław Michniewicz otrzymał notę 3,5, ale najgorzej został oceniony Nicola Zalewski – 1,5, a najwyższej Wojciech Szczęsny, który obronił dwa rzuty karne przeciwko Arabii Saudyjskiej i Argentynie⁷².

Grupowi rywale Polaków – Argentyńczycy, z Lionelem Messim na czele, zmierzyli się w półfinale z Chorwatami, a Francuzi z reprezentacją Maroka, która okazała się objawieniem turnieju. Mistrzostwa w Katarze wygrała Argentyna, która po rzutach karnych pokonała Francję. Warto dodać, że sędzią głównym spotkania był Szymon Marciniak – pierwszy Polak, który został arbitrem głównym w finale Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej. Zawodnikiem turnieju wybrano Lionela Messiego – kapitana „Albicelestes”, najlepszym strzelcem został Kylian Mbappe (Francja), a bramkarzem turnieju Emiliano Martinez (Argentyna). Złotą Piłkę za rok 2022 otrzymał Karim Benzema, ale działo się to jeszcze przed mundialem w Katarze. Wydanie świąteczno-noworoczne „Piłki Nożnej” (połączony numer 51-52) było ostatnim w 2022 roku, a jego głównym tematem okazał się zakończony mundial, który zajmował ponad 90% powierzchni treściowej⁷³.

⁷⁰ P. Gołaszewski, *Król zszedł ze sceny*, „Piłka Nożna” 2022, nr 30, s. 13.

⁷¹ P. Pawlak, *Kierunek na Katar*, „Piłka Nożna” 2022, nr 40, s. 12-14.

⁷² Z. Mucha, P. Pawlak, *Spektakl w pięciu aktach*, „Piłka Nożna” 2022, nr 50, s. 4-7.

⁷³ Por. T. Bohdan, *Euro 2012 na łamach polskiej prasy sportowej*, w: *Nauki społeczne wobec sportu i kultury fizycznej*, red. nauk. J. Kosiewicz, T. Michaluk, K. Pezdek, Wrocław 2013, s. 126.

Podsumowanie

„Piłka Nożna” to periodyk poświęcony tematyce futbolu w Polsce i na świecie. Rozbudowane struktury redakcyjne sprawiają, że możliwe jest jednoczesne relacjonowanie wydarzeń z kilku miejsc na świecie. Publicyści i piłkarscy eksperci starają się dotrzeć do czytelników za pomocą chwytliwych tytułów, interesujących artykułów z mnóstwem ciekawostek, fotografii oraz grafik. Przed rozpoczęciem sezonów ligowych lub turniejów rangi międzynarodowej, często można znaleźć dodatki w postaci „Skarbu Kibica”, który zawiera informacje o wszystkich zespołach biorących udział w danych rozgrywkach.

Rok 2020 niezmiennie kojarzy się z pandemią koronawirusa, która znacznie poruszyła światem sportu i piłki nożnej. Zamknięte zostały stadiony, hale, a nawet mniejsze boiska, co zabrało radość tym, którzy piłkę „kopali” hobbystycznie, często po pracy. Narzucane obostrzenia, spowodowane przez postępowanie pandemii COVID-19, poskutkowały również przesunięciem terminu finałów Mistrzostw Europy na 2021 rok. Większość rozgrywek, włącznie z Ligą Mistrzów, udało się jednak dograć, ale bez udziału kibiców i w całkowitej izolacji. W grudniu 2020 roku zmarł jeden z najwybitniejszych piłkarzy w historii – Diego Armando Maradona, co nie uszło uwadze dziennikarzy „Piłki Nożnej”.

Rok 2021 rozpoczął się od kontrowersyjnej decyzji. Redakcja „France Football” postanowiła nie przyznawać za 2020 rok Złotej Piłki – najważniejszej nagrody indywidualnej w tej dyscyplinie. Natomiast kibice polskiej kadry narodowej śledzili z pewnością decyzję ówczesnego prezesa PZPN – Zbigniewa Bońka o zwolnieniu Jerzego Brzęczka z posady selekcjonera i zatrudnieniu Portugalczyka Paulo Sousy. Najważniejszym wydarzeniem 2021 roku były jednak Mistrzostwa Europy, które rozegrane zostały na 11 stadionach Starego Kontynentu. Polacy odpadli już w fazie grupowej, po dwóch porażkach – 1:2 ze Słowacją i 2:3 ze Szwecją oraz remisie 1:1 z Hiszpanią, co nie obyło się bez krytycznych komentarzy pod adresem polskiego zespołu i szkoleniowca ze strony redakcji tygodnika. Najlepszą drużyną Europy została w 2021 roku reprezentacja Włoch, która w rzutach karnych pokonała Anglię.

Najciekawszymi wydarzeniami w polskiej piłce były: powrót Lukasa Podolskiego do Górnika Zabrze oraz zakończone wybory na prezesa PZPN, które wygrał Cezary Kulesza. Za naszą zachodnią granicą oplakiwana była śmierć Gerharda „Gerda” Müllera – legendarnego napastnika reprezentacji Niemiec, a w Hiszpanii z zespołem FC Barcelony żegnał się Lionel Messi – jeden z najlepszych piłkarzy w historii, który później został laureatem Złotej Piłki za rok 2021.

Rok 2022 rozpoczął się od rezygnacji Paulo Sousy ze stanowiska selekcjonera reprezentacji Polski; zastąpił go Czesław Michniewicz. W lutym cały świat był wstrząśnięty atakiem zbrojnym Rosji na Ukrainę. Dzięki nagłośnieniu sprawy m.in. przez Cezarego Kuleszę, władze federacji piłkarskich zareagowały stanowczo i reprezentacja Rosji została wykluczona z rozgrywek FIFA i UEFA.

Kadra pod wodzą Michniewicza, awansowała na Mistrzostwa Świata w Katarze, które były najważniejszym wydarzeniem sportowym w 2022 roku. Polska wyszła z grupy po remisie 0:0 z Meksykiem, wygranej 2:0 z Arabią Saudyjską i porażce 0:2 z Argentyną – późniejszym mistrzem świata. W 1/8 finału zbyt mocna okazała się reprezentacja Francji, z którą nasi piłkarze przegrali 1:3. Przejście fazy grupowej, pomimo słabej gry, było odbierane w Polsce za sukces, a premier Mateusz Morawiecki obiecał kadrze dużą gratyfikację finansową z środków podatników, co skończyło się głośną aferą, która trwała jeszcze w roku 2023.

Analizie zawartości tygodnika „Piłka Nożna”, oprócz treści informacyjnych, poddane zostały też te o charakterze publicystycznym. Wynika z nich, że redaktorzy periodyku potrafią w ostrych słowach wyrazić swoją opinię dotyczącą konkretnego piłkarskiego wydarzenia lub osoby, ale nie przekraczają granicy dobrego smaku i komentują piłkarską rzeczywistość z zachowaniem zasad kultury języka.

Bibliografia:

- Bohdan Tomasz, *Euro 2012 na łamach polskiej prasy sportowej*, w: *Nauki społeczne wobec sportu i kultury fizycznej*, red. nauk. Jerzy Kosiewicz, Tomasz Michaluk, Krzysztof Pezdek, Wrocław 2013, s. 115-128.
- Bohdan Tomasz, *Transformacja polskiej prasy sportowej w latach 1989-2003*, w: *Przemiany społeczne. Poszukiwanie nowego stylu życia*, pod red. Stanisława Zagórnego, Opole 2004, s. 75-87.
- Bojanowski Maciej, *W rozsypce*, „Piłka Nożna” 2021, nr 22, s. 38-39.
- Burska Katarzyna, *O analityzmach i syntetyzmach leksykalnych w publicystyce sportowej – na przykładzie peryfraz i uniwerbizmów*, w: *Języki (pop)kultury w literaturze mediach i filmie*, pod red. Moniki Kocot i Kamila Szafránka, Łódź 2015, s. 141-153.
- Burska Katarzyna, *Wykorzystanie nazw własnych do modyfikacji frazemów w nagłówkach prasy sportowej (na przykładzie tygodnika „Piłka Nożna” i miesięcznika „Piłka Nożna Plus”)*, w: *Kreatywność językowa w przestrzeni medialnej*, pod red. Katarzyny Burskiej i Bartłomieja Cieśli, Łódź 2014, s. 27-48.
- Gołaszewski Paweł, *Cisza przed burzą*, „Piłka Nożna” 2021, nr 33, s. 18-19.
- Gołaszewski Paweł, *Jak głaz w bucie*, „Piłka Nożna” 2021, nr 22, s. 4-5.
- Gołaszewski Paweł, *Król zszedł ze sceny*, „Piłka Nożna” 2022, nr 30, s. 13.
- Gołaszewski Paweł, *Nauka pływania*, „Piłka Nożna” 2021, nr 14, s. 12-13.
- Gołaszewski Paweł, *Oczekiwanie na godzinę zero*, „Piłka Nożna” 2021, nr 2, s. 18-19.
- Gołaszewski Paweł, *Powstali z martwych*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 20-21.
- Gołaszewski Paweł, *Pożegnanie*, „Piłka Nożna” 2021, nr 41, s. 4-5.
- Gołaszewski Paweł, *Supertradycja*, „Piłka Nożna” 2022, nr 28, s. 11.
- Gołaszewski Paweł, *Zadanie wykonane*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 12-13.
- Gołaszewski Paweł, Mucha Zbigniew, *Kilka trudnych decyzji*, „Piłka Nożna” 2021, nr 51-52, s. 18-21.
- Gołaszewski Paweł, Mucha Zbigniew, *Poznań Główny*, „Piłka Nożna” 2022, nr 21, s. 10-13.
- Gołaszewski Paweł, Witkowski Konrad, *Hegemon i nowe twarze*, „Piłka Nożna” 2021, nr 7, s. 4-5.
- Iwanow Maciej, *Wybity gwizdek*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 30-31.

- Iwańczyk Patryk, *Zjawisko adaptacji gatunkowej na przykładzie felietonów opublikowanych w tygodniku „Piłka Nożna” w latach 1995-1998*, „Studia Medioznawcze” 2023, nr 1, s. 70-79.
- Kapica Filip, Świącicki Mateusz, *Kto szturcha selekcionera?*, „Piłka Nożna” 2022, nr 15, s. 26-27.
- Kołośń Roman, *O poddawaniu meczów przed meczami...*, „Piłka Nożna” 2021, nr 11, s. 15.
- Komunikacja – media masowe – prasa sportowa. Sprawozdanie w prasie sportowej XX wieku. Język i struktura gatunku*, <https://xn--jzyk-polski-rrb.pl/lektury-opracowania/316-sprawozdanie-w-prasie-sportowej-xx-wieku/773-rozdzial-i-komunikacja-media-masowe-prasa-sportowa>.
- Kontakt Sport*, <https://sportdziennik.com/kontakt/>.
- Koźmiński Piotr, *Nie chcę zepsuć tej szansy*, „Piłka Nożna” 2021, nr 7, s. 48-49.
- Kruk Jaromir, *Autokar doświadczeń*, „Piłka Nożna” 2021, nr 35, s. 14.
- Kruk Jaromir, Gołaszewski Paweł, *Cudów nie ma*, „Piłka Nożna” 2021, nr 13, s. 4-7.
- Kruk Jaromir, Pawlak Przemysław, *Studzenie kotła*, „Piłka Nożna” 2021, nr 42, s. 4-7.
- Kruk Jaromir, Tomczyk Jarosław, *Król Unai IV*, „Piłka Nożna” 2021, nr 22, s. 6-7.
- Kukowicz-Żarska Katarzyna, *Funkcje związków frazeologicznych w tekstach doniesień prasy sportowej*, „Linguistica Bidgostiana” 2010, vol. 7, s. 133-144.
- Michniewicz Czesław, *Mój mundial już się zaczął*, rozm. przepr. P. Pawlak, „Piłka Nożna” 2022, nr 15, s. 4-7.
- Mkr, *Paulo Sousa zdradził, dlaczego uciekł z Polski. Tak wyglądała prezentacja*, <https://www.sport.pl/pilka/7,64946,27989239,paulo-sousa-zdradzil-dlaczego-uciekl-z-polski-tak-wygladala.html>.
- M.[łodzianowska] [H.]jenryka, *Encyklopedia wiedzy o prasie*, pod red. Juliana Maślanki, Wrocław 1976, s. 187-188.
- Mroziński Zbigniew, *Rosyjska ruletka*, „Piłka Nożna” 2021, nr 48, s. 10.
- Mucha Zbigniew, *Ci piekielni Argentyńczycy*, „Piłka Nożna” 2021, nr 33, s. 8-10.
- Mucha Zbigniew, *Coco, Euro spoko*, „Piłka Nożna” 2021, nr 22, s. 30-31.
- Mucha Zbigniew, *Italia drugi raz w historii*, „Piłka Nożna” 2021, nr 28, s. 4-7.
- Mucha Zbigniew, *Jak się nie bać kosmitów*, „Piłka Nożna” 2021, nr 43, s. 32-34.
- Mucha Zbigniew, *Jeden z dziesięciu plus bramkarz*, „Piłka Nożna” 2021, nr 2, s. 4-7.
- Mucha Zbigniew, *Na końcu był chaos*, „Piłka Nożna” 2021, nr 47, s. 4-7.
- Mucha Zbigniew, *Pozłacani*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 4-8.
- Mucha Zbigniew, *Sobie równi*, „Piłka Nożna” 2021, nr 48, s. 4-6.
- Mucha Zbigniew, Pawlak Przemysław, *Kapitan lata nawet bez skrzydeł*, „Piłka Nożna” 2020, nr 51-52, s. 6-9.
- Mucha Zbigniew, Pawlak Przemysław, *Na nich chłopaki!*, „Piłka Nożna” 2021, nr 9, s. 4-10.
- Mucha Zbigniew, Pawlak Przemysław, *Nokaut*, „Piłka Nożna” 2021, nr 1, s. 4-11.
- Mucha Zbigniew, Pawlak Przemysław, *Spektakl w pięciu aktach*, „Piłka Nożna” 2022, nr 50, s. 4-7.
- Najsłynniejsze sportowe gazety wszechczasów*, <https://zegnan.pl/2021/06/19/najsłynniejsze-sportowe-gazety-wszechczasow/>.
- Nie żyje Gerd Mueller*, „Piłka Nożna” 2021, nr 33, s. 25.
- Niemiec Ryszard, *Antybohaterowie 2020*, „Piłka Nożna” 2021, nr 1, s. 14.

- Opis. Sport*, https://www.e-kiosk.pl/sport?utm_source=sportdziennik&utm_medium=banner&utm_campaign=dawka_sportu.
- Orłowski Leszek, *Bohaterowie dekady*, „Piłka Nożna” 2021, nr 8, s. 46-49.
- Orłowski Leszek, *I stał się cud*, „Piłka Nożna” 2022, nr 29, s. 4-5.
- Orłowski Leszek, *Liga wiatrów*, „Piłka Nożna” 2021, nr 14, s. 4-6.
- Orłowski Leszek, *O zbawicielu, przyjdź!*, „Piłka Nożna” 2021, nr 9, s. 28-29.
- Pawlak Przemysław, *Ciężki los*, „Piłka Nożna” 2020, nr 50, s. 4-7.
- Pawlak Przemysław, *Dzień wypłaty*, „Piłka Nożna” 2021, nr 4, s. 4-6.
- Pawlak Przemysław, *Jak wymagać i nie zrazić do siebie ludzi*, „Piłka Nożna” 2021, nr 5, s. 3.
- Pawlak Przemysław, *JB 24 i nadal nadaje*, „Piłka Nożna” 2020, nr 47, s. 4-6.
- Pawlak Przemysław, *Kierunek na Katar*, „Piłka Nożna” 2022, nr 40, s. 12-14.
- Pawlak Przemysław, *Miękkie lądowanie*, „Piłka Nożna” 2021, nr 5, s. 4-5.
- Pawlak Przemysław, *Nie gwizdzą na pandemię*, „Piłka Nożna” 2021, nr 3, s. 17.
- Pawlak Przemysław, Mucha Zbigniew, *Wyproszeni z bankietu*, „Piłka Nożna” 2021, nr 25, s. 4-9.
- Piłka Nożna (tygodnik)*, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Pi%C5%82ka_No%C5%BCna_\(tygodnik\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Pi%C5%82ka_No%C5%BCna_(tygodnik)).
- Premier. Znosimy kolejne ograniczenia. Otwieramy boiska, wraca ekstraklasa*, <https://www.gov.pl/web/koronawirus/premier-znosimy-kolejne-ograniczenia-otwieramy-boiska-wraca-ekstraklasa>.
- Rabij Bartłomiej, *Nie ma idola*, „Piłka Nożna” 2020, nr 48, s. 4-6.
- Tuszyński Bogdan, *Prasa i sport. 1881-1981*, Warszawa 1981.
- tw, „*Piłka Nożna Plus*” znika z rynku, więcej publicystyki w „*Pilce Nożnej*”, <https://www.wirtualnemedial.pl/artykul/pilka-nozna-plus-znika-z-rynku-wiecej-publicystyki-w-pilce-noznej#>.
- tw, „*Piłka Nożna*” z e-wydaniami w aplikacji mobilnej, <https://www.wirtualnemedial.pl/artykul/pilka-nozna-tygodnik-e-wydanie-w-aplikacja-mobilna-na-android-i-ios>.
- Witkowski Konrad, *Powiew optymizmu*, „Piłka Nożna” 2022, nr 29, s. 10-11.
- Witkowski Konrad, *Powrót mody na powroty*, „Piłka Nożna” 2021, nr 28, s. 42-43.
- Witkowski Konrad, *Wskazali miejsce w szeregu*, „Piłka Nożna” 2020, nr 43, s. 8.
- Witkowski Konrad, *Wybitnie szczęśliwa ósemka*, „Piłka Nożna” 2022, nr 21, s. 4-7.
- Zachodny Michał, *Rozk(L)ekotani*, „Piłka Nożna” 2021, nr 46, s. 16-17.

Bartosz Wartalowicz

„Piłka Nożna” – zarys monograficzny i analiza zawartości tygodnika za lata 2020-2022

W artykule dokonano analizy zawartości treściowej jednego z najpopularniejszych pism sportowych w Polsce, czyli tygodnika „Piłka Nożna” za lata 2020-2022. Był to specyficzny i trudny czas pandemii COVID-19, kiedy zamknięto hale, boiska oraz stadiony, odwołano większość imprez sportowych, w tym piłkarskich meczów; ewentualnie mogły odbywać się bez udziału kibiców lub z udziałem dopuszczalnej ich liczby. Był to też czas wychodzenia z restrykcji popandemicznych. W pierwszej części artykułu przedstawiono genezę i rozwój „Piłki Nożnej”, jej nakład, kolportaż, szatę graficzną, zaprezentowano redaktorów i współpracowników. Skupiono się również na specyficznym języku periodyku, w którym nie brakuje peryfraz i uniwerbizmów oraz innych środków retorycznych.

„Piłka Nożna” jest monotematycznym, ograniczającym się do jednej dyscypliny sportowej periodykiem. Czasopismo czytane jest przez działaczy, trenerów, piłkarzy i kibiców.

Słowa kluczowe: prasa sportowa, tygodnik „Piłka Nożna”, cechy formalno-wydawnicze, zawartość treściowa

„Piłka Nożna” – monographic outline and content analysis of the weekly magazine for the years 2020-2022

In the article, an analysis of the content of one of the most popular sports magazines in Poland, the weekly „Piłka Nożna” for the years 2020-2022, was carried out. It was a specific and difficult time of the COVID-19 pandemic, when halls, fields, and stadiums were closed, most sports events, including football matches, were canceled; possibly they could take place without the participation of fans or with the participation of their permissible number. It was also a time of coming out of post-pandemic restrictions. In the first part of the article, the genesis and development of „Piłka Nożna”, its circulation, distribution, graphic design, editors, and collaborators were presented. The focus was also on the specific language of the periodical, which is not lacking in periphrases and univertisms, as well as other rhetorical devices. „Piłka Nożna” is a monothematic periodical limited to one sport discipline. The magazine is read by activists, coaches, footballers, and fans.

Key words: sport press, weekly „Piłka Nożna”, formal and publishing features, content

Data zgłoszenia tekstu: 02.12.2023

Data akceptacji tekstu: 03.03.2024

